biblioteca școlarului

GRIGORE VIERU

ACUM ȘI ÎN VEAC

Litera INTERNAȚIONAL

biblioteca școlarului

Grigore
VIERU

ACUM ŞI ÎN VEAC

Litera
INTERNAŢIONAL
BUCUREŞTI — CHIŞINĂU

TABEL CRONOLOGIC

judeţ Hotin, se naşte Grigore Vieru în familia de plugari români a lui Pavel şi Eudochia Vieru, născută Didic.

1950 Absolveşte şcoala de 7 clase din satul natal.

1953 Termină şcoala medie nr. 2 din orăşelul Lipcani. Ani desculţi şi flămânzi.

1957 Debutează editorial (fiind student) cu o plachetă de versuri pentru copii, Alarma*, care este apreciată de critica literară drept un început de bun augur.*

1958 Absolveşte Institutul Pedagogic „Ion Creangă" din Chişinău, Facultatea Filologie şi Istorie. Din cauza lipsurilor materiale este nevoit să abandoneze periodic cursurile.

Apare a doua culegere de versuri pentru copii, Muzicuţe. *Se angajează ca redactor la revista pentru copii* Scânteia Leninistă*, actualmente* Noi.

1959 8 iunie. Se căsătoreşte cu Raisa, profesoară de română şi latină, născută Nacu.

Redactor la revista Nistru*, actualmente* Basarabia*, publicaţie a Uniunii Scriitorilor din Moldova.*

1960—1963 Redactor la editura Cartea Moldovenească.

1960 16 iunie. Se naşte primul copil al familiei Vieru — Teodor.

1961 La editura Cartea Moldovenească *îi apar două plachete de versuri pentru copii:* Făt-Frumos curcubeul *şi* Bună ziua, fulgilor!

1963 Apar două cărţi pentru copii: Mulţumim pentru pace *(versuri) şi* Făguraşi *(versuri, povestiri şi cântece).*

1964 Revista Nistru *publică poemul* Legământ*, dedicat poetului nepereche Mihai Eminescu.*

1965 Prefaţat de Ion Druţă, apare volumul Versuri pentru cititorii de toate vârstele*, volum pentru care i se acordă Premiul Republican al*

Comsomolului în domeniul literaturii pentru copii şi tineret (1967). 29 iunie. Se naşte al doilea fiu, Călin.

1967 *La editura* Lumina *i se tipăreşte culegerea pentru copii* Poezii de seama voastră.
Revista Nistru *publică poemul* Bărbaţii Moldovei *cu o dedicaţie pentru „naţionalistul“ Nicolae Testimiţeanu. Întregul tiraj este oprit, dedicaţia scoasă.*

1968 *Se produce o cotitură logică în destinul poetului, consemnată de volumul de versuri lirice* Numele tău*, cu o prefaţă de Ion Druţă. Cartea este apreciată de critica literară drept cea mai originală apariţie poetică. În chiar anul apariţiei devine obiect de studiu la cursurile universitare de literatură naţională contemporană. Trei poeme din volum sunt intitulate:* Tudor Arghezi*,* Lucian Blaga*,* Brâncuşi*, iar alte două sunt închinate lui Nicolae Labiş şi Marin Sorescu. Asemenea dedicaţii apar pentru prima oară în lirica basarabeană postbelică.*

1969 *Tipăreşte* Duminica cuvintelor *la editura* Lumina *cu ilustraţii de Igor Vieru, o carte mult îndrăgită de preşcolari, care a devenit „obligatorie“ în orice grădiniţă de copii.*

1970 *Editura* Lumina *scoate de sub tipar* Abecedarul*, ai cărui autori sunt Spiridon Vangheli, Grigore Vieru şi pictorul Igor Vieru. S-a dat o luptă aprigă de câţiva ani pentru apariţia lui, luptă în care s-a angajat şi învăţătorimea basarabeană, lucrarea fiind considerată naţionalistă de către autorităţi.*
Apare volumul selectiv de versuri pentru copii Trei iezi*. La numai câteva zile după apariţie, în urma unui denunţ, este retras din librării pentru poemul* Curcubeul *în care s-a găsit „ascuns“ Tricolorul Românesc.*

1971 *La editura* Cartea Moldovenească*, în colecţia* Mioriţa*, apare placheta* Versuri*, cu o prefaţă de George Meniuc.*

1973 *Grigore Vieru trece Prutul în cadrul unei delegaţii de scriitori sovietici. Participă la întâlnirea cu redactorii revistei* Secolul XX *Dan Hăulică, Ştefan Augustin Doinaş, Ioanichie Olteanu, Geo Şerban, Tatiana Nicolescu. Vizitează, la rugămintea sa, mănăstirile Putna, Voroneţ, Suceviţa, Dragomirna, Văratec. Se întoarce la Chişinău cu un sac de cărţi. Mai târziu poetul face următoarea mărturisire: „Dacă visul unora a fost ori este să ajungă în Cosmos, eu viaţa întreagă am visat să trec Prutul“.*

1974 Zaharia Stancu, preşedintele Uniunii Scriitorilor din România, îi face o invitaţie oficială din partea Uniunii Scriitorilor, căreia poetul îi dă curs. Vizitează Transilvania, însoţit de poetul Radu Cârneci. Apare volumul de versuri lirice Aproape *cu ilustraţii color de Isai Cârmu.*

1975 La editura Lumina *apare cartea pentru cei mici Mama ilustrată de Igor Vieru.*

1976 Editura Lumina *lansează volumul* Un verde ne vede *pentru care poetului i se decernează Premiul de Stat al Republicii Moldova (1978).*

1977 La invitaţia Uniunii Scriitorilor din România vizitează împreună cu soţia mai multe oraşe din România: Bucureşti, Constanţa, Cluj-Napoca, Iaşi.

1978 Prin apariţia la editura Junimea *din Iaşi (director Mircea Radu Iacoban) a volumului* Steaua de vineri, *cu o binecuvântare de Nichita Stănescu, este ruptă gheaţa tăcerii între scriitorii români de pe ambele maluri ale Prutului. Apar* Clopoţeii *— o culegere de cântece pentru copii de Iulia Ţibulschi pe versuri de Grigore Vieru.*

1980 Copiii de la grădiniţe se bucură de o nouă apariţie — abecedarul pentru preşcolari Albinuţa*—, ingenios ilustrat de tânărul pictor Lică Sainciuc.*
Fiindcă iubesc *— o nouă culegere de versuri lirice, bine primită de cititori şi de critica literară.* Să creşti mare *— culegere de cântece pentru copii.*

1981 La editura Albatros *din Bucureşti (director Mircea Sântimbreanu), în colecţia* Cele mai frumoase poezii, *apare o selecţie din lirica poetului sub numele* Izvorul şi clipa, *cu o prefaţă de Marin Sorescu.*

1982 Este lansat filmul muzical pentru copii Maria Mirabela *al eminentului regizor Ion Popescu Gopo. Autorul muzicii — Eugen Doga, autorul textelor pentru cântece — Grigore Vieru.*
Moare mama poetului, Eudochia. Înmormântarea se face cu preot — lucru aproape condamnabil în acele timpuri.

1983 La editura Literatura Artistică *din Chişinău apare cartea* Taina care mă apără. *Primele accente profund sociale în creaţia poetului se fac simţite în poemele* Un secol grăbit, Imn globului pământesc, Poetul.

1984 Poetul îşi adună cele mai frumoase poezii şi cântece, medalioane, secvenţe publicistice în volumul Scrieri alese, *prefaţat de cel mai de seamă critic şi istoric literar al Basarabiei, Mihai Cimpoi. Versurile noi pe care poetul le-a inclus în* Scrieri alese *(*Ascultaţi,

măi copii, Floarea soarelui, Despre fericire*) au în majoritatea lor un caracter social. De aici încolo, artistul, obligat de condiţiile social-politice, devine un poet tribun. Într-un interviu el mărturiseşte: „Eu sunt un poet liric, chiar tragic, prăpăstios. Abia aştept ca lucrurile să se reaşeze în matca lor, pentru a reveni, la chemarea mea firească, la poezia lirică“.*
Apare un studiu semnat de Mihail Dolgan Creaţia lui Grigore Vieru în şcoală.

1985 *Poetul împlineşte 50 de ani. Doreşte cu această ocazie să facă un spectacol literar-muzical la Palatul Octombrie (azi Palatul Naţional). Spectacolul este interzis la cel mai înalt nivel.*

1987 Poftim de intraţi — *o altă culegere de cântece pentru copii, realizată de aproape toţi compozitorii basarabeni care scriu pentru copii. Pentru prima oară Grigore Vieru se lansează şi ca autor de melodii pentru copii.*
La editura Literatura Artistică *apare cartea de versuri, creionări, interviuri, note, intitulată* Cel care sunt.

1988 *În săptămânalul* Literatura şi Arta *apare primul text poetic postbelic tipărit în Basarabia cu litere latine semnat de Grigore Vieru.*
I se acordă cea mai prestigioasă distincţie internaţională în domeniul literaturii pentru copii: Diploma de Onoare Andersen. *În acelaşi an apare cartea de versuri* Rădăcina de foc *la Editura* Universul *din Bucureşti (director Romul Munteanu). Culegerea* Ramule-neamule *cu muzica Iuliei Ţibulschi pe versuri de Grigore Vieru apare la editura* Literatura Artistică.

1989 *Este ales deputat al poporului. Adunând în jurul său pe cei mai populari interpreţi şi compozitori de muzică uşoară din Basarabia, poetul întreprinde un turneu în Moldova de peste Prut. Artiştii sunt primiţi cu lacrimi în ochi.*
Iese de sub tipar culegerea de versuri, cântece, aforisme şi publicistică Cine crede.

1990 *Grigore Vieru este ales Membru de Onoare al Academiei Române. La editura* Hyperion *apare cartea pentru cei mici* Frumoasă-i limba noastră.

1991 *Membru al Comisiei de Stat pentru* Problemele Limbii. *La editura* Orient-Occident *din Bucureşti apare volumul* Hristos nu are nici o vină, *cu o prefaţă de Carolina Ilica şi o postfaţă de Dumitru M. Ion.*

1992 *Academia Română îl propune pentru* Premiul Nobel pentru Pace. *La* Electrecord*, Bucureşti, apare discul de cântece* Răsai*, realizat împreună cu marii dispăruţi Doina şi Ion Aldea-Teodorovici.* Casa de discuri din Moscova *scoate* Cântece *de Anatol Chiriac pe versuri de Grigore Vieru. La* Electrecord *apare discul* Versuri *în lectura autorului. I se conferă titlul onorific* Scriitor al poporului din Republica Moldova.

1993 *Este ales membru corespondent al Academiei Române. La editura* Porto-Franco*, Galaţi, apare cartea de versuri* Curăţirea fântânii. *(Selecţie şi aprecieri critice de V. Pâslaru, postfaţă de V. Crăciun).*

1994 *La editura* Scrisul Românesc *din Craiova apare volumul* Rugăciune pentru mama*, prefaţată de Tudor Nedelcea.*
Apare Doinatoriu *de Tudor Chiriac — o tulburătoare creaţie muzicală, una dintre compoziţiile fundamentale ale muzicii basarabene, în care compozitorul reuşeşte să ridice doina la nivel de oratoriu. Majoritatea versurilor aparţin lui Grigore Vieru.*
Aprilie. Venirea la putere a Partidului Agrarian *care renunţă la Imnul de Stat* Deşteaptă-te, române. *Este anunţat un concurs pentru un nou imn. Poetul publică în revista* Literatura şi Arta*, în câteva numere la rând, următoarele: „Dreptatea istorică va blestema poeţii şi compozitorii care vor îndrăzni să ridice mâna asupra Imnului Naţional* Deşteaptă-te, române*, cocoţându-se ei în locul strălucirii şi necesităţii lui istorice".*

1995 *Cu ocazia împlinirii vârstei de 60 de ani este sărbătorit oficial la Bucureşti, Iaşi şi la Uniunea Scriitorilor din Chişinău.*
În acelaşi an, poetul este ales membru al Consiliului de administraţie pentru Societatea Română de Radiodifuziune.
Apar două studii dedicate poetului: Poet pe Golgota Basarabiei*, semnat de Stelian Gruia, tipărit la editura* Eminescu*, şi* Grigore Vieru omul şi poetul *de Fănuş Băileşteanu, la editura* Iriana*, Bucureşti.*
Culegeri din lirica şi poezia sa pentru copii au apărut de-a lungul anilor în Franţa, Rusia, Ucraina, Letonia, Lituania, Estonia, Georgia, Armenia, Macedonia, Bulgaria, Bielarus, Tadjikistan, Azerbaidjan, Kârgâzstan şi în alte ţări.

1996 *Este decorat cu* Ordinul Republicii. *Laureat al multor publicaţii din România.*

1996 *În Ziua Duminicii Mari (Rusaliile), poetul pune o piatră funerară comună (pentru mama şi pentru el) pe mormântul mamei cu*

următoarele epitafuri dăltuite de sculptorul Tudor Cataraga într-o piatră simplă de Cosăuţi: „Pierzând pe mama, îţi rămâne Patria, dar nu mai eşti copil", iar pentru sine: „Sunt iarbă, mai simplu nu pot fi". Sensul epitafului său poetul l-a explicat în felul următor rudelor, elevilor şi consătenilor adunaţi în cimitir: „A fi simplu nu este o treabă uşoară. A fi simplu înseamnă să mori câte puţin în fiecare zi, în numele celor mulţi, până când te preschimbi în iarbă. Iar mai simplu ca iarba ce poate fi?!"

Se turnează un film documentar (scenariu Dumitru Olărescu, regizor Mircea Chistrugă, operator Andrei Calaşnicov) despre viaţa şi activitatea lui Grigore Vieru.

Editura Minerva *din Bucureşti scoate de sub tipar în una din cele mai prestigioase colecţii* Biblioteca pentru toţi *volumul selectiv de versuri, aforisme şi confesiuni cu titlul* Văd şi mărturisesc.

1997 *Editura* Litera *din Chişinău lansează volumul antologic* Acum şi în veac *(Colecţia* Biblioteca şcolarului*)*.

1999 *La aceeaşi editură apare* Strigat-am către tine *(Colecţia* Biblioteca de aur*)*.

La editura Edit Press *din Galaţi apare volumul de versuri* Izbăvirea.

Tot în acest an apare un CD, Chişinău—Bucureşti, cu zece cântece pentru copii de Gr. Vieru. Muzica: Nicolae Caragia, interpretă: Emy Cibotăraş.

La Grupul Editorial Litera *apare ediţia a II-a a cărţii* Acum şi în veac *(Colecţia* Biblioteca şcolarului*)*.

2000 *Este decorat cu Medalia guvernamentală a României* Eminescu. 150 de ani de la naştere.

La Grupul Editorial Litera *apare ediţia a III-a revăzută şi adăugită a cărţii* Acum şi în veac *(Colecţia* Biblioteca şcolarului*)*.

2001 *La editura* Litera Internaţional *şi* Grupul Editorial Litera *apare ediţia a IV-a, revăzută şi adăugită a cărţii* Acum şi în veac *(Colecţia* Biblioteca şcolarului, serie nouă*) şi ediţia a II-a revăzută şi adăugită a cărţii* Strigat-am către tine *(Colecţia* Biblioteca de aur, serie nouă*)*.